

V.7.2 Výtvarná výchova

V.7.2.II 2. stupeň

V.7.2.I. 1 Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova má především probudit zájem u žáků o výtvarné umění a výtvarnou kulturu. Seznamuje žáky prostřednictvím vlastní výtvarné tvorby s důrazem na tvůrčí individualitu a schopnosti vlastní interpretace k vizuální komunikaci. Proces vlastní tvorby umožňuje žákovi rozvíjet originalitu, tvořivost, smyslovou citlivost, ocenění osobního prožitku.

Obsah učiva je rozčleněn do tří oblastí:

- rozvíjení smyslové citlivosti – podílení se na procesu umělecké tvorby,
- uplatňování subjektivity – rozvíjení a uplatňování osobitého vnímání a vyjadřování,
- ověřování komunikačních účinků – odhalování významu umění při poznávání a chápání světa i sebe samých.

Výuka probíhá v každém ročníku, v 6. a 8. ve dvouhodinové dotaci, v 7. a 9. v jednohodinové dotaci. Je do ní integrováno průřezové téma Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žákům ve výtvarné výchově na 2. stupni základního vzdělávání umožňujeme poznávat širokou škálu výtvarných technik v oblasti umění tzn. klasické disciplíny kresba, malba, grafika, prostorová tvorba, foto i novější tendence jako jsou nová média, grafický design, akční tvorba. Ve škole poskytujeme žákům dostatek příležitostí a času, aby se setkávali s různorodými výtvarnými technikami, nebáli se techniky vzájemně kombinovat a experimentovat s nimi. Důraz klademe na emoční prožitek, představivost a fantazii a vlastní osobité vyjádření. Inspirujeme žáky současnými českými výtvarníky, ilustrátory dětských knížek i současnými výtvarníky na světové scéně. Ukazujeme žákům, že výtvarné umění jim kromě estetického zážitku může být i užitečné, neboť výtvarnou kreativitu lze využít v různých povoláních. Je proto důležité, aby si již žák základní školy uvědomil, že tyto dovednosti ho mohou v budoucnu případně i uživit. Diskutujeme o vizuálních projevech, co je v této oblasti zajímavé a jak na ně působí. Uvědomují si takto lépe, že výtvarná tvorba se promítá do řady oblastí. např. design, odívání, film, reklama, architektura aj..

Dáváme jim možnost porovnávat vlastní záznamy se záznamy ostatních, uvědomovat si shody a rozdíly výtvarných projevů. Stavíme je do role interpreta, diváka i tvůrce. Při posuzování práce jiného vyžadujeme vyslovení postřehu, který nezraňuje osobnost druhého a je při něm používán model uznání – otázka.

Společně s žáky nacházíme různé způsoby komunikace, ke každému přistupujeme individuálně.

Nabízíme žákům příležitost prezentovat své práce ve třídě, ve škole, podílet se na přípravě výstav, přehlídek, pro rodiče i veřejnost. Navštěvujeme výstavy, galerie, muzea. Nabízíme žákům další inspirační zdroje (internet, odborné publikace) pro hledání pochopení záměru autora a procesu vzniku díla.

Využíváme metody miniprojektů v rámci výtvarné výchovy se podílíme na tvorbě výrobků k prodeji na charitativní účely. Hodnocení provádíme vždy na základě společně dohodnutých pravidel. Využíváme metodu portfolia, ve kterém si žák mapuje svůj tvůrčí proces.

V.7.2.II 2 Spojení oborových a životních dovedností

Výstupy za jednotlivá období

Výstupy za jednotlivá období

A. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **komunikaci**

- Vyjadřuje výstižně své myšlenky, které v něm vyvolal umělecký zážitek.
- Respektuje rozdílný vkus ostatních.
- Sděluje své pocity, vjemy, postřehy, kritické soudy k vizuálnímu zobrazení, vlastnímu i druhých.
- Své názory a hodnocení opírá o argumenty.
- Ke komunikaci používá odborné pojmy pro výtvarnou výchovu.
- Hledá odpovědi na otázky z oblastí, kterým neporozuměl.

B. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **řešení problému**

- Pojmenovává problém vyplývající ze svého vnímání světa, navrhuje způsob řešení.
- Hodnotí své prožitky a za své postoje přijímá zodpovědnost.
- Samostatně volí postup, techniku zpracování tématu.

C. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **pracovních dovednostech**

- Vědomě uplatňuje pravidla společenského chování i hygieny.
- Užívá při vlastní tvorbě doporučené postupy, techniky.

E. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **učení se**

- Využívá a předává získané poznatky z různých oblastí umění.
- Plánuje si svůj postup práce, pracuje s časem.
- Využívá další zdroje (internet, odborné publikace) k získání informací o autorovi a jeho díle.
- Pracuje se svým portfoliem, kterým mapuje svůj tvůrčí posun.

E. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **sociálně personálních dovednostech**

- Aktivně se podílí na práci skupiny s cílem dosáhnout co nejlepšího výsledku.
- Přijímá jednotlivé role (tvůrce, interpret, divák).
- Respektuje individuální zobrazení druhých.
- Při vyslovení vlastního názoru používá model uznání - otázka, nezraňuje ostatní.

F. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **občanských dovednostech**

- Účastní se kulturního života ve škole, podílí se na přípravě výstav, přehlídek, výtvarných aukcí.
- Orientuje se v tradicích svého národa, porovnává je se současným děním.
- Analyzuje a hodnotí rozdíly mezi uměleckým sdělením a reklamou.

G. Žák 9. ročníku ve Výtvarné výchově v **digitálních dovednostech**

- Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích , k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.
- Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje.
- Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobní zkušenosti a prožitku.
- Rozumí přínosům a rizikům používání digitální technologie, respektuje autorské právo.
- Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí.

V.7.2.II 3. Rozdělení do jednotlivých ročníků

Co by měl umět žák, když umí Výtvarnou výchovu

6. ročník

- Vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy.
- Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušenosti získaných hmatem, sluchem.
- Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.
- Zobrazuje vlastní fantazijní představy, svoji práci interpretuje slovně, svůj názor obhajuje.
- Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.
- Využívá k tvorbě některé metody současného výtvarného umění (fotografie).
- Zakládá si své výtvarné portfolio.

7. ročník

- Vybírá, pojmenovává a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy.
- Zachycuje zkušenosti získané hmatem, sluchem a pohybem.
- Správně užívá techniku kresby a zachycuje prostor.
- Orientuje se v základních grafických technikách.
- Vybírá a vytváří výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.
- Využívá k tvorbě některé metody současného výtvarného umění (počítačová grafika).
- Využívá různé kompoziční postupy.
- Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, svůj názor sděluje, využívá model uznání - otázka.
- Vybírá ze svého portfolia práce k prezentaci.

8. ročník

- Vybírá, pojmenovává a samostatně vytváří vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků.

- Uplatňuje osobitý přístup k realitě.
- Zaznamenává podněty z představ a fantazie.
- Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací.
- Vytváří společné kompozice v prostoru.
- Kombinuje a vytváří výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality, experimentuje s nimi.
- Rozvrhuje hlavní motivy na ploše, zvládá kompozici.
- Využívá k tvorbě některé metody současného výtvarného umění (fotografie, počítačová grafika).
- Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti, přičemž vychází z vlastních znalostí historických souvislostí.
- Pojmenovává a přiřazuje výtvarná díla k uměleckým směrům, stylům.
- Vysvětluje své postoje k různým interpretacím vizuálně obrazného vyjádření, svým soudem nezraňuje ostatní.
- Pracuje se svým portfoliem, hodnotí svoji práci.

9. ročník

- Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.
- Využívá znalostí o barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.
- Svě představy převádí do objemových rozměrů.
- Využívá perspektivu ve vlastním výtvarném vyjádření.
- Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku, skicuje.
- Využívá k tvorbě některé metody současného výtvarného umění (video, animace).
- Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti, přičemž vychází z vlastních znalostí historických souvislostí, osobních zkušeností a prožitků.
- Kriticky hodnotí reklamní sdělení.
- Zvládá roli tvůrce, diváka i interpreta, užívá vhodnou formu prezentace.
- Pracuje se svým portfoliem, hodnocení svého růstu dokládá konkrétními pracemi.

Generalizace	Ročník	Učivo	Průřezové téma	Poznámka
Umění obohacuje vnitřní svět člověka a přispívá k pochopení světa. Umění je radost, kterou člověk dává sobě i druhým.	6.	Linie, tvar, smyslový vjem, malba, barevné vyjádření, obal na knihu, CD, dekorační práce, hračky, tematické práce, vystřihování		
	7.	Objem, rozvržení v ploše, lidská figura, přenášení prostoru na plochu, kresba, techniky kresby, linoryt, suchá jehla, tisk, písmo, užitá grafika, vitráž		
	8.	Přímka, křivka, řazení, rytmus, prolínání, zmnožení, symetrie, asymetrie, plastická a prostorová tvorba, tvarová a barevná kompozice, propagační materiál, plakát, časopis, komiks, malba na sklo, dějiny umění		
	9.	Rozvržení v prostoru, podobnost, kontrast, rytmus, dominanta, teorie barev, architektura, reklama, krajinomalba, práce v plenéru, manipulace s objekty, pohyby těl	MED – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálních sdělení	